

Posudek vedoucího diplomové práce Libora Sládka *Sborová duchovní tvorba Zdeňka Lukáše*

Autor zvolil za svůj diplomový úkol téma, které pro pisatele vždy představuje na jedné straně velmi vděčný materiál, současně však také velké riziko. Nebezpečí vyplývá především ze skutečnosti, že tvorba ani životní osudy soudobých autorů nebývají většinou monograficky zpracovány, takže při získávání informací je nutno sahat k pramenům. Ty se zpracovávají mnohem obtížněji a v daleko rozlehlejší časovém horizontu než poznatky získané z odborné literatury. Při hodnocení zpracovávané problematiky bývá pak autor často odkázán jen na vlastní úsudek, neboť mnohé jevy, jimž věnuje pozornost, nejsou ani odborné veřejnosti dostatečně známy. Kladná stránka takové tematiky spočívá ve faktu, že autor před čtenářem odkrývá dosud nepoznané skutečnosti a mnohdy tak činí první krok k jejich uplatnění ve vědeckém a kulturním světě. Zejména s tímto vědomím je podle mého názoru třeba přistupovat i k hodnocení předložené diplomové práce.

Diplomová práce Libora Sládka má na první pohled vyváženou formu – její podstatná část se soustřeďuje ve shodě s názvem na liturgické dílo prezentovaného autora, navíc ve vztahu k jeho prezentaci. Již v úvodu autor definuje liturgickou hudbu a bohoslužbu samotnou při její základní typizaci, dále se ovšem zabývá rozdílností významů „liturgický“ a „duchovní“ s tím, že se zaměřuje posléze na vrcholný liturgický útvar – mši. Zdeněk Lukáš pak představuje centrum autorova zájmu biografického a především tvůrčího. Tento zájem vedl pisatele k analytickým pohledům na dvojici Lukášových závažných liturgických skladeb – *Missu brevis* a *Rekviem*. Rozbory Sládek pojal především v deskriptivní rovině důkladně, tedy tak, aby představovaly dostatečně široké východisko pro jakoukoliv další analytickou, pedagogickou i interpretační činnost. Samozřejmě se opřel především o syntax, tedy o objektivně zjiřitelné skutečnosti, které zároveň mohou sloužit jako kvalitní impulsy pro tvořivé zacházení s dílem jako s živým organismem, do něhož zejména pedagog a interpret může vložit řadu jedinečných proměnných. Jistě i proto se stala stabilním opěrným bodem forma, pevná a přehledná struktura, jejíž přesné pojmenování umožňuje bezpečnou orientaci v celku i další pojmenovávání příslušných skutečností. Je otázkou, zda by se komplexní rozbor neměl ubírat celou širokou škálou všech cest a hledisek, jež analýza uměleckého díla nabízí, zároveň je však třeba poznamenat, že rozbor, který představil diplomant, je pro dané účely dostatečný a vhodný a že neupadl do schematičnosti. Jistě by bylo vhodné podchytit na základě rozboru důrazněji zejména sémantickou rovinu analyzovaných skladeb, a to i navzdory širokým možnostem chápání významů, jež zde hudba zprostředkovává. Na druhé straně v těchto případech nejde o skladby, jež by právě tuto stránku odkrývaly v jednoduchých sděleních. Vždyť liturgické dílo sleduje celou řadu účelů (funkcí), kóduje značné množství významů z liturgického i neliturgického prostředí a je určeno značně širokému množství posluchačů od koncertních síní po legitimní liturgický prostor. Jestliže tedy Sládek provedl korektní analýzu na faktickém základě, otevírá před příjemcem Lukášova díla prostor pro vlastní dešifraci sdělení, jež nabývají stále nových významů nejen s vývojem posluchače, žáka či interpreta, ale také v kontextu veškerého skladatelova díla, v kontextu typizace jeho uměleckého jazyka a v souvislosti s posuny v soudobém společenském klimatu a s aktualizací hodnotového žebříčku.

Právě proto považuji za potřebné i pohledy, které by tradičně vedená analýza mohla pominout – hodnocení interpretace a vlastní interpretační pojetí. Zde se Sládek projevuje jako zkušený sbormistr s letitou praxí interpretační i pedagogickou. Solidní zpracování této problematiky vyvolává i očekávání obdobně koncipovaného závěru, jenž ovšem představuje spíše stručnou anotaci práce. Bylo by proto na místě shrnout zde problémy a vyvodit z nich skutečné závěry, jež by se týkaly všech rovin analýz, jimž se autor na předešlých stránkách věnoval – rovině komplexního rozboru s důrazem na sémantickou stránku pro školní praxi

s akcentací hlediska interpretačního pro umělecko-pedagogickou i ryze uměleckou praxi. Doplnění takového závěru nakonec nabízí obhajoba práce, jež však, jak již jsem uvedl výše, poskytuje kvalitní doklad o autorově pedagogické i sborníkové činnosti a jež svědčí o dalším pokračování této činnosti.

Práce odpovídá kritériím kladeným na diplomové práce a vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, navrhuji její hodnocení stupněm **v ý b o r n ý m**.

Michal Nedělka
katedra hudební výchovy

V Praze dne 3.5. 2007